



ضرورت توجه به مباحث قرآن‌شناخت، فلسفه تفسیر و معارف قرآن

از مهم‌ترین نکاتی که امروز در دسته‌بندی مطالعات قرآنی باید مورد توجه قرار گیرد...

از مهم‌ترین نکاتی که امروز در دسته‌بندی مطالعات قرآنی باید مورد توجه قرار گیرد، توجه به سه محور مهم «قرآن‌شناخت» یعنی شناخت هویت شناسنامه‌ای قرآن، «فلسفه تفسیر» یعنی اصول و کاربردهای فهم قرآن و محور اصلی یعنی «معارف و آموزه‌های قرآن» است.

به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، حجت‌الاسلام و المسلمین محمدباقر سعیدی روشن، رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و مسئول کمیته علوم قرآن و حدیث گروه برنامه‌ریزی علوم حوزوی - دانشگاهی، صبح امروز، چهارشنبه 22 آذرماه، از سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشگاهیان کشور و خبرگزاری ایکنا بازدید کرد و در دیدار با حجت‌الاسلام و المسلمین تقوی، رئیس سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشگاهیان کشور، و مسئولان سازمان به ارائه نکاتی چند پرداخت.

حجت‌الاسلام سعیدی روشن در بخشی از مراسم بازدید خود از خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا) اظهار کرد: لازم است که بخشی از فعالیت‌های خبرگزاری به بررسی نقش قرآن و مفاهیم قرآنی (مثلاً مفهوم ایمان و ...) در زندگی بشر اختصاص یابد و حاصل این مطالعه با یک قلم نرم‌نویسی شده، در قالب بسته‌هایی مناسب در اختیار مسلمانان اقصی نقاط دنیا قرار گیرد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود گفت: یکی از اقدامات دنیای معاصر غرب به ویژه در حوزه علوم انسانی آن بوده که دنیای شرق و به ویژه مسلمانان را از گذشته خود جدا کنند؛ هم‌چنان که تا حدود 300 یا 400 سال پیش طب اسلامی در دانشگاه‌های غرب تدریس می‌شد، اما مسلمانان اکنون این واقعیت را از یاد برده و از میراث غنی و قوی گذشته خود گسسته شده‌اند و احیای این میراث غنی دغدغه امروز متفکران شرقی و به‌ویژه اندیشمندان اسلامی است.

رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه اضافه کرد: غرب ما را از بسیاری از دانش‌هایی که در گذشته داشته‌ایم منقطع کرده و خبرگزاری قرآنی ایران می‌تواند محملی برای بازسازی احیای میراث تمدن اسلامی در حوزه‌های مختلف باشد؛ برای نمونه مسلمین مباحث بسیار غنی و گسترده‌ای در حوزه «نقد ادبی» در زیرمجموعه علوم ادبی اسلامی و مباحث هرمنوتیک و سمانتیک داشته‌اند؛ همان مباحثی که امروزه در فلسفه و روانشناسی غرب مطرح است.

پس از مراسم بازدید، نشست صمیمانه رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه با مسئولان سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشگاهیان کشور و خبرگزاری ایکنا، از جمله حجت‌الاسلام تقوی و معاونان وی برگزار شد و بخشی از فعالیت‌ها و اقدامات سازمان فعالیت‌های قرآنی کشور در حوزه‌های آموزش و پژوهش، به ویژه جشنواره مطالعات قرآنی دانشجویان کشور، برگزاری نشست‌های نظام اقتصادی از دیدگاه قرآن کریم و سبک زندگی ایمانی و نیز فعالیت‌های انجام شده در پژوهشکده مطالعات میان‌رشته‌ای قرآن کریم و ... تشریح شد.

حجت‌الاسلام سعیدی روشن در این دیدار ضمن ارزشمند خواندن اقدامات انجام شده در سازمان فعالیت‌های قرآنی و خبرگزار ایکنا به ارائه سخنانی چند درباره ضرورت توجه به قرآن پرداخت و عنوان کرد: هدف از همه این اقدامات آن است که افراد سیره، منش و روح قرآنی پیدا کنند و این روح قرآنی بی‌شک برکات بسیار مهمی دارد و هرچه کار ما به ذات و حقیقت قرآن نزدیک باشد، اثرگذارتر خواهد بود.

وی در بخش دیگری از سخنان خود اظهار کرد: یکی از نکاتی که در باب قرآن باید مورد توجه قرار گیرد، آن است که باید مطالعات قرآنی را دسته‌بندی کنیم و در این دسته‌بندی به محور مهم «قرآن‌شناخت» توجه ویژه‌ای داشته باشیم که شناخت هویت شناسنامه‌ای قرآن را ترسیم می‌کند. اعتقاد به قرآن بحثی است و مطالعه علمی و روش‌شناختی علمی بحث دیگری است که تا از این رهگذر اثبات شود که قرآن کتاب الهی است.

غرب ما را از بسیاری از دانش‌هایی که در گذشته داشته‌ایم منقطع کرده و خبرگزاری قرآنی ایران می‌توان محملی برای بازسازی احیای میراث تمدن اسلامی در حوزه‌های مختلف باشد؛ برای نمونه مسلمین مباحث بسیار غنی و گسترده‌ای در حوزه «؛نقد ادبی» در زیرمجموعه علوم ادبی اسلامی و مباحث هرمنوتیک و سمانتیک داشته‌اند

مسئول کمیته علوم قرآن و حدیث گروه برنامه‌ریزی علوم حوزوی - دانشگاهی خاطرنشان کرد: ریشه و منشأ شناخت غربیان از قرآن تماماً سنی و مملو از خبط و خطاست و در این حوزه مباحث مربوط به کلام و فلسفه دین درباره وحی، اعجاز، تحریف‌پذیری، تجربه دینی و ... باید مورد مطالعه و بررسی قرار بگیرند.

وی با اشاره به بحث اصول و کاربردهای فهم قرآن تصریح کرد: امروزه «؛فلسفه تفسیر» این حوزه را شامل می‌شود و مباحثی مانند هرمنوتیک، قواعد فهم، منابع فهم، آسیب‌های فهم، زبان دین، زبان قرآن، مکاتب تفسیری و ... را دربر می‌گیرد و ما برای مبناسازی در حوزه علوم انسانی و بومی‌سازی آن باید چنین مطالعاتی را جدی بگیریم و آثار فاخر و خوبی در این حوزه مانند «؛نظریه تفسیر متن»، «؛آسیب‌شناسی جریان‌های تفسیری» و ... از سوی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه انجام شده است.

رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه ادامه داد: پس از دو بخش به بخش اصلی می‌رسیم که همانا «؛معارف و آموزه‌های قرآن» است و نظریه‌پردازی در همین‌جا معنا پیدا می‌کند؛ قرآن به تعبیر شهید مطهری بینش و منش، و جهان‌بینی و ایدئولوژی می‌دهد، کتاب تکوین دارد، جامعه‌شناسی دارد و بوده‌ها و بایسته‌های نظامات و جوامع را شکل می‌دهد و در حوزه‌های متنوع دیگر نیز هزاران مسئله می‌توان از قرآن استخراج کرد.

وی در بخش دیگری از سخنان خود با تقدیر از فعالیت‌های خبرگزاری ایکنا در ساماندهی اخبار و وقایع قرآنی و دینی، انعکاس بازخواست‌ها و گلایه‌ها درباره وضعیت آموزشی و پژوهشی کشور در حوزه‌های علوم دینی و به‌ویژه علوم قرآن و حدیث را از جمله اقدامات بایسته آن برشمرد و گفت: یکی از گلایه‌های بنده آن است که رساله‌ها و پایان‌نامه‌های ما بیشتر در جهت رفع تکلیف و گرفتن مدرک است و مسئله‌محور نیستند تا نیازی را مرتفع سازند.

سعیدی روشن در بخش دیگری از سخنان خود عنوان کرد: یکی از نکات مورد توجه مقام معظم رهبری این است که قرآن نگاه جامعی به ابعاد و اضلاع گوناگون زندگی آدمی دارد؛ جامعیتی که به اعتقاد مرحوم مطهری در جنبه‌های فلسفی، شناختی و معرفتی به انسان می‌دهد و مناسبات زندگی فردی و اجتماعی آدمی را تنظیم می‌کند.

رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه عنوان کرد: ما باید بتوانیم با يك نگاه جامع بین مفاهیم و آموزه‌های قرآن سازگاری ایجاد کنیم تا به يك زندگی سالم ایمانی و به تعبیر خود قرآن «؛حیات طیبه» دست یابیم و البته این نکته کار دشواری است و در مرحله اول شناخت و سپس انعکاس می‌طلبد.